ECLI:LV:RPPT:2019:0906.C68354819.2.S
Lieta Nr. C68354819
Lietas arhīva Nr. C-3548-19/14

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2019. gada 6. septembrī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa,
tiesnesis Viktors Makucevičs,
ar tiesas sēžu sekretāri Madaru Laugali,
piedaloties /pers. A/,
atklātā tiesas sēdē Daugavgrīvas ielā 58, Rīgā izskatīja civillietu /pers. A/ vienkāršotās procedūras prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2019. gada 10. maijā /pers. A/ cēlusi tiesā prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu vienkāršotās procedūras lietā.

[1.1] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2019. gada 16. maija lēmumu prasības pieteikums pieņemts un ierosināta civillieta.

[1.2] Prasības pieteikumā norādīts, ka pusēm ir kopīgs bērns /pers. C/, dzimis 2009. gada 4. jūnijā. Puses kopā nedzīvo.

Prasītāja, pamatojoties uz Civillikuma 179. pantu un Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumi Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus /pers. C/ uzturēšanai 129 *euro* apmērā ik mēnesi no prasības iesniegšanas dienas, jo atbildētājs bērnu uzturam materiālu palīdzību nesniedz.

[1.3] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus par celto prasību nav iesniedzis.

[2] Tiesas sēdē prasītāja prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītā pamata un apstākļiem. Paskaidroja, ka pēc pušu laulības šķiršanas atbildētājs ar bērnu nav saticies. Atbildētājs pārtraucis maksāt uzturlīdzekļus bērna uzturam aptuveni divus vai trīs mēnešus pirms prasības celšanas tiesā. Pēc prasības iesniegšanas tiesā bija divi maksājumi, kurus veica /pers. B/ māte /pers. D/. Prasītāja ar /pers. B/ nekontaktējas.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies. Tiesas sēdes laiks un vieta atbildētājam paziņots, nosūtot tiesas pavēsti uz deklarēto dzīvesvietas adresi /adrese/. Tādējādi, ievērojot Civilprocesa likuma 56.[1] panta otro daļu, ir pamats uzskatīt, ka atbildētājam tiesas sēdes vieta un laiks paziņots savlaicīgi, likumā noteiktā kārtībā. Atbildētājs nav informējis tiesu par neierašanās iemesliem, atlikt lietas izskatīšanu nav lūdzis.

Tiesa uzskata, ka šajā gadījumā nepastāv Civilprocesa likuma 156. panta pirmajā daļā paredzētais pamats tiesas sēdes atlikšanai un atzīst par iespējamu lietu izskatīt bez /pers. B/ klātbūtnes tiesas sēdē, pamatojoties uz prasītājas paskaidrojumiem un lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem. Turklāt tiesa ņem vērā, ka bērna intereses ir prioritāras un atlikt lietas izskatīšanu tiesa neuzskata par samērīgu.

Motīvu daļa

[5] Noklausījusies prasītājas paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma.

[6] Ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecības kopiju Nr. /apliecības numurs/apstiprināts, ka puses ir nepilngadīgā /pers. C/ vecāki (lietas 10. lapa).

[7] Pušu laulība šķirta 2018. gada 23. janvārī pie zvērinātas notāres J.Nollendorfas, par ko izdota laulības šķiršanas apliecība, kas ierakstīta aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.322 (lietas 8. lapa).

[7.1] Lietas materiāliem pievienota 2017. gada 22. decembra noslēgtā vienošanās laulības šķiršanas lietā. Atbilstoši minētās vienošanās 3.1.punktam laulātie vienojušies, ka atbildētājs maksās prasītājai dēla uzturlīdzekļiem 130 *euro* mēnesī, pārskaitot uz prasītājas konta numuru līdz mēneša 20. datumam (lietas 11. lapa).

[8] Lietā nav strīda par to, ka nepilngadīgā /pers. C/ ikdienas aprūpi un uzraudzību realizē bērna māte – /pers. A/, bet nepilngadīgā bērna tēvam - atbildētājam ir jāpiedalās bērnu uzturēšanā un jāsniedz uzturlīdzekļi bērna uzturam. Šādus iebildumus atbildētājs nav izteicis.

[8.1] Civillikuma 179. panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Savukārt saskaņā ar Civillikuma 177. panta ceturto daļu bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10. panta pirmā daļa noteic, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina viņa pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

No minētam tiesību normām nepārprotami secināms, ka jebkurā gadījumā bērna intereses prevalē par vecāku interesēm un abiem vecākiem ir pienākums nodrošināt savu bērnu ar pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi, mājokli, attīstīt bērna fiziskās un intelektuālās spējās. Pie tam šādi pienākumi vecākiem būtu jārealizē pret katru savu bērnu vienādi, neatkarīgi no tā vai bērns dzīvo kopā ar vecāku vai atsevišķi.

[8.2] Uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri saistīts ar vecāku mantas stāvokli un šim stāvoklim atbilstošu bērna nodrošinājumu, lai, nosakot uzturlīdzekļa apmēru, maksimāli tiktu nodrošinātas bērna intereses. Likumdevējs nav ierobežojis nosakāmo uzturlīdzekļu apjomu, izņemot minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam.

Saskaņā ar Civillikuma 179. panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumu Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2. punktam katra

vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2015. gada 24. novembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" grozījumiem, kas stājās spēkā 2018. gada 1. janvārī, minimālā mēneša darba algas apmērs normāla darba laika ietvaros ir 430,00 *euro*.

[8.3] Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētāja līdzekļus /pers. C/ uzturam Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, tādēļ tiesa uzskata, ka nav izvērtējams pušu mantiskais stāvoklis, jo minimālie uzturlīdzekļi ir maksājami neatkarīgi no vecāku mantas stāvokļa.

Šādos apstākļos tiesa uzskata, ka atbildētājam neatkarīgi no viņa mantas un veselības stāvokļa, ir pienākums ik mēnesi nodrošināt savam bērnam uzturlīdzekļus vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā.

Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājai /pers. C/ uzturam piedzenami 129,00 *euro* mēnesī no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas 2019. gada 10. maija līdz bērna pilngadības sasniegšanai, bet ne mazāk par valstī noteikto minimālo apmēru saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Tiesa, ievērojot Civillikuma 179. pantu, atzīst, ka no atbildētāja piedzenami uzturlīdzekļi bērnam Ministru kabineta noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā, to apmēru nosakot procentuālā attiecībā. Palielinoties, vai samazinoties valstī noteiktajai minimālai mēneša darba algai, piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs palielināms vai samazināms proporcionāli minimālās mēneša darba algas apmēram.

Ievērojot Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015. gada 20. novembra spriedumā lietā Nr. SKC-2885/2015 paustās atziņas uzturlīdzekļi bērna labā no atbildētāja piedzenami līdz bērna pilngadībai.

Augstākās tiesas Senāts 2007. gada 29. augustā lietā Nr. SKC-556 ir atzinis, ka, iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92. pantu un Civilprocesa likuma 1. pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Ievērojot bērna intereses uzturlīdzekļi piedzenami no prasības celšanas brīža, tas ir, 2019. gada 10. maija.

[9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas šajā lietā ir atbrīvota, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punktu, tiesas izdevumi ir piedzenami no atbildētāja valsts ienākumos.

[9.1] Atbilstoši minētā likuma 35. panta pirmās daļas 3. punktam, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsumma par vienu gadu (129 x 12 = 1548), un valsts nodeva no minētās summas saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta „a" apakšpunktu ir 232,20 *euro*.

Tiesa izskaidro, ja persona sava mantiskā stāvokļa dēļ tiesas noteikto valsts nodevu nevar nomaksāt likumā noteiktajā termiņā, tad tā saskaņā ar Civilprocesa likuma 206. panta pirmo daļu var pieteikt tiesā lūgumu pieņemt lēmumu par sprieduma izpildīšanas atlikšanu vai sadalīšanu termiņos, kā arī par tā izpildes veida un kārtības grozīšanu.

[9.2] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. pantu no atbildētāja valsts labā piedzenami arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2,44 *euro* apmērā (lietas 2. lapa).

[9.3] Sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam nosakāms labprātīgas izpildes termiņš 10 (desmit) dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 97., 204.[1] pantu, 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt /pers. A/ prasību.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 129,00 *euro* (viens simts divdesmit deviņi *euro*) apmērā katru mēnesi, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, sākot no 2019. gada 10. maija līdz /pers. C/ pilngadībai.

Sprieduma izpildē ieskaitīt /pers. B/ labprātīgi no 2019. gada 10. maija samaksātās uzturlīdzekļu summas /pers. C/ uzturam.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 232,20 *euro* (divi simti trīsdesmit divi *euro*, 20 centi), ar lietas vešanu saistītos izdevumus 2,44 *euro* apmērā (divi *euro*, 44 centi).

Valsts nodeva jāmaksā:

Saņēmējs Valsts kase
Reģistrācijas Nr. 90000050138
Konta Nr. LV55TREL1060190911200
Saņēmēja iestāde Valsts kase
BIC kods TRELLV22
Maksājuma mērķis valsts nodeva civillietā Nr. C68354819.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi jāmaksā:

Saņēmējs Tiesu administrācija
Reģistrācijas Nr.90001672316
Konta Nr. LV51TREL2190458019000
Saņēmēja iestāde Valsts kase
BIC kods TRELLV22
Maksājuma mērķis 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C68354819.

Izskaidrot /pers. B/, ka pēc sprieduma labprātīgas izpildes termiņa notecējuma valsts labā maksājamu ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu un valsts nodevu samaksu apstiprinošs dokuments jāiesniedz Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas kancelejā Daugavgrīvas ielā 58, Rīgā 110. kabinetā, pretējā gadījumā spriedums šajā daļā tiks nodots piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītajam.

Noteikt /pers. B/sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.